

Felvidéki Híradó.

VEGYESTARTALMÚ HETILAP.

A Magyarországi Kárpát Egyesület Herceg Szász Coburg-Gothai Fülöp Ő királyi fensége védnöksége alatt álló Szittnya Osztyáának közlénye.

Előzetesi ára:
 Negyed évre 3 írt -- kr.
 Fél évre 1 -- 50 --
 Negyed évre 80 --

Felolvas szerkesztők:
VÖRÖS FERENCZ és NAGY ISTVÁN.
 A lap az elemi részről illető közleményeket kéjnyűk Tur-Szt.-Mártonba küldeni
 Megjelenik minden **vasárnap.**

Hivatalos hirdetések díja:
 100 szög 2 írt., ezüzlend minden megkezdett szász szónál 50 krral több.

Magyar színészet a felvidéken.

Küzdőmáské dolgot, hogy a magyar színészet hathatós előmozdítója a köznyilvánosság. Belátja ezt a törvényhozás is, mert százezreket szavaz meg évenként a nemzeti színház és az operaház fenntartására szubvenzióképpen. Belátja a magyar színház nagypontosságát Ő Felsége is, midőn magánpénztárából ezeket áldoz és ezélna. A korral haladni kívánó városok, egyre-másra emeltetik a popáps színházakat, hogy Thália vándor apostolainak állandó helyet nyújtsanak a díszes csarnokokban. Számos törvényhatóság van az országban, a mely színházakat ingyen bocsátja rendelkezésre, s ezenkívül megfelelő anyagi segítyben is részesíti a városokban működő színházakat. Ha nem látnák be a színészet szükségességét, nem is hoznának oly nagy anyagi áldozatokat érte.

A magyar Thália sehoh az országban nem teljesít annyira valódi missiót mint felvidékünkön. Működésének hatása évtizedekre kiható erővel bír. Ezen indokoknál fogva nekünk felvidékieknek kétszeresen hazafias kötelességünk a magyar színészetet, pártfogolni és töltök telhetőleg anyagi támogatásban is részesíteniük.

Az az idő még messze van, hogy állandó színházat építsünk, ezt nem is kívánjuk, maradjon továbbra is jámbor óhajtatásnak. Mert mit ér a ezíra palota, ha a színművészet Muzsája csak nyomorogni jár bele? ! Teremtésünk előbb színházi közönséget, ked-

vesszük meg a köznépkel is a színészetet, biztosítsuk előbb a városunkban működendő színházakat napiexistenciájukat; akkor aztán ábrándozhatunk állandó színházról.

Most legelső teendők: közös erővel odalattunk, hogy a magyar Thália szívesen látott vendégünk legyen. A kivétel nem oly nehéz, mint némelyek talán gondolják, csak egy kis jó akarat, állandó felkészülés és hazafiság kell hozzá.

Az ideai színi szeziónról szomorú tapasztalataink már elmondottak e lapok hasábjain. Hogy oly kedvezőtlenül ítűt az ki a színházrészre, annak nem közönségünk az oka: elvesztettük bizalmunkat a színházgárok iránt.

Színészetre azonban szükségünk van, ezükünk elűjén kifejtett okoknál fogva, de a színházgárok kapzsiságától meg akarjuk menteni közönségünket. Így fogynak fel a dolgok több intelligens egyén, a maguk között folytatott eszmecserén, legezészerűbnek velték a kérdést egy színházról e egy eszűlet alakítása által meg oltani oly formán, hogy a színházgárok állás mellözésére maga a színházról egylet egy szakértő művezető közbenjárása mellett szervezné és vezetné a társulatot.

Az aiatkánló színházról egylet ismérve nem csak Selmezbányos. hanem egyáltalán a felvidék viszonyait, gondokkoinék arról hogy nem nagy, de jó erőből álló színházrészlet szervezzen, s új darabokkal, változatos mű-

ssorral, összevágó s élvezetet nyújtó előadásokkal a közönség műfigényei kielégítenessék. Gondja lenne arra is, hogy a társulat lehetőleg fiatal erőből álljon és csinos, szemrevaló alakok legyenek, a mi a színészetnél mai nap-eg okvetlenül megkívánható kellek.

A színházról egylet hatásköréhez tartoznék a magyar színészetet itt a felvidéken állandósítani, érintkezésbe tenné magát e részűl Besztercebányá, Zólyom; Liptó-Szent-Miklós és Rózsahely városok hatóságával, föl-kérve őket a magyar színház meleg felkarolására. Ilyeténképen egy színházrészlet volna alkotandó, melyben más színházrészlet nem működhetik.

Eddig is létezett ez az egyesülés mely szerint a nyitrai színházrészletnek, Beszterce- és Selmezbányá volt a főkállomása. Utóbbi időben azonban Nyitra elszakadt tőlünk, tehát alkossunk mi most egy színházrészletet s mindenik kerület városban egy színházrészletet.

Háttra volna meg az anyagi rész, a színházrészlet fennállásának biztósítása. Ez oly módon volna kivitelű, ha a színházról egyesület mindenik tagja bizonyos esekűly tagsági díjat fizetne évenkénti kötelezettséggel; továbbá minden város színházról egyesülete maga eszközölné a bérletyűjtést s fűtűrekvése lenne a színház iránti lelkesedést folyton ében tartani.

Csak kezdeményező, kitartás és jó akarat kell e magasatos cél megvalósítására, s akkor a siker sem fog

eimaradni. Mi felvetettük az eszmét, gondolkozoznak fölőtte az illetékes körök.

Meg vagyunk gyűződve, hogy Besztercebányá hazafias intelligenciája ismét létrehozza a díesőséges multtali bíró színházról egyesületet, mely évek hosszú so-án át oly szép eredményekkel működött.

Erős a hit bennünk és biztat azon édes remény, hogy Selmezbányá azon elvállalja a kezdeményezés szerepét s akadnak e városban oly lelkes honleányok és honfiak, kik élére állnak a magyar színészet ügyének, egész odaadással és ügyszeretettel felkarolják azt s megindítják már legközelebb a minden tekintetben csak üdős hatású mozgalmat. Ugy legyen! kívánjuk!

Bulgária történelme.

(Vége).

A bojárság intézményével okozatos összefüggésben áll a jobbágyág intézménye. A jobbágyág vezette a közmunkát s robot szolgálatot tett az uralkodóknak, a bojároknak (nemeseknek) és a kolostoroknak. A török uralom alatt a ragusai kereskedők, kik az egész országot behálózták, Konstantinápolytól Belgrádig húsz nap alatt, Konstantinápolytól Nisen és Novi-Bazaron át Spalatoig 38—50 nap alatt jutottak el.

A bolgár hadvezérek közül csak egy válik ki különösen, Iván, aki 1323-ban Filppopot a biznanciak ellen mesés hősiességgel és ügyességgel védte. A kúnok nagy szerepet játszottak a bolgár hadseregben.

TÁRCZA.

Apróságok Dumas Sándorról.

I.

A «Kamelias hölgy» eredete.

Ki ne olvasta, vagy legalább ne hallotta volna hírét a «Kamelias hölgy» regénynek és «Gauthier Margit» drámának, mely Európa-szerte oly nagy sensációt keltett annak idején? Azt hisszük nem lesz érdektelen olvasónk előtt, ha elmondjuk, hogyan keletkezett a regény és ebből a dráma?

Duplessis Mária, rendkívül bájos, szép leány volt, — mondja Dumas, — ki nagy befolyást gyakorolt írői pályáram, mert ennek a leánynak köszönhetem első sikeremet mint regény- és mint drámaíró. A regényt három hét alatt írtam Saint-Germain, de Loyerban egy asztal sarkán a «Féher lóhoz» címzett vendégül egyik szobájában, a melyért napoként egy frankot fiztettem.

Egy szer lemaradtam a vonatról és kénytelen voltam — azóta 37 vagy 38 év telt el — a «Féher ló»-ban meghalni. Egy barátom társaságában voltam, a ki velem ebédelt atyámmal Monte Christóban. Mindegyikünk szobát bérelt ebben a vendéglőben, a melybe a gyorskocsivezetők és fuvarosok szoktak betérni. Minden másnap fölbeértünk, gyönyörű nap mosolygott felénk. A helyett, hogy azonnal visszatérünk volna Párisba, eszünkbe jutott, hogy lovakat béreljünk Raveletnél és az erdőben sétalavaglásra tegyünk.

Az istálló udvarán óriás cseresznyefa állt és bohókás előzetes történetet juttat az

eszembe. Egy izben kimentem és lovat akartam bérelni. Mialatt várnom kellett, engedelmel kértem Raveletől, hogy fölmaszassak a fára és cseresznyét téphessek magamnak. «Csak rajta» — felel a flegmatikus ember — «társaságot talál oda fenn.» Csakugyan a fához támaszkodt leírát vettem észre; fölmasztam és fiatal, csinos — habár mint barátom mondá, barna — nőt találtam oda fenn; kényelmesen ült villaalakú két ág között és jóízűen ette a cseresznyét. «Megengedi, ugy-e, asszonyom?» — kértem. «Hogyne, uram! legnagyobb örömmel.» Ott ültünk tehát és ettük a cseresznyét és csevegtünk mindenről, a mi eszébe jut egy husz éves fiatal embernek és egy csinos leánynak, a kik szép júniusi reggelen cseresznyefán ültek.

Négy vagy öt évvel később Párisban egy ódonház boljába léptem, hogy XVI. Lajos korabeli tüköröket vegyek. Öszevegyülök, sőt majdnem tűzöb hajú, de még élen fekete szemű és szép fogu elarusitónót találtam ott. «Ézt az arcot már láttam valahol», — mondam magamban. Ő nevetve nézett reám. Minthogy merőn fixiroztam, bizonyosan észre vette, hogy emlékeim közt kutatok. «Igen, igen», — kiálta — «a cseresznyefá Saint-Germainban.»

A szép nap elbájolta barátomat, úgy hogy kedvet kapott még néhány napot tölteni Saint Germainben. Kijelentette, hogy Párisba megy és kihozza ruhákat és fehérneműket, a melyre szükségünk van. Alig hogy elutazott, alig hogy egyedül maradtam azon a terrazon, a melyen annyiszor sétalagattam Duplessis Mária-val, elkezdtem reá gondolni és eszembe jutott, hogy megírom a történetét, vagyis helyesebben mondvá

történetet írök róla; vettem papírt, tollat, tintát és szobámba siettem, a hol hozzá fogtam a könyv megírásához. Mikor barátom este visszatért, a legnagyobb munkában talált és olyan kedvvel dolgozom, hogy nem is akartam elhagyni Saint-Germaint, a mig az utolsó szó le nem volt írva. Ehez két vagy három hét kellett.

Barátom végre érdeklődni kezdett a közjő iránt; nyakra-főre másolgatta kéziratomat, azon föltétl alatt, hogy átengedem neki az eredeti kéziratot. Odaadtam neki és ő később magával vitte indiát utazására, természetesen még a szuezi csatorna megnyitja előtt. A Jöremény-fokán levő tengeráramlatban olyan vihar keletkezett, hogy a hajó a megfeneklés veszélyében fogott és a tengerbe dobtak minden hajóterhet, a «kamelias hölgy» kézírata egy csomagban volt, a melyet szintén föl kellett áldozni, hogy a hajó ismét lebegővé váljék. Milyen szer véget ért!

A mint a regény elkészült, elvittem Cadot kiadóhoz, a ki azzal a modorral fogadott, a melyet megszokott azokkal az írőkkel szemben, a kik számára dolgoztak és a kiknek azt mondta, hogy tönkre tették, ha egy egy kötetet nekem vagy őtszáz frankért megvett tőlük. Sok nehézség után ezer frankot ajánlott könyvemért, a melyet két kötetben tizenkétszáz példányban nyomtatott ki. Eladta az egész kiadást. További 200 frankért átengedtem neki a második kiadást 1500 példányban, a melyeken szintén tud adott; de a midőn biztattam, hogy rendezzen harmadik kiadást, a pokolba kergetett. Követtem a tanácsát és végig haladva a Rue Vivienne-n, bementem egy másik ki-

dóhoz, a ki egyszer s mindenkorra megvásárolta hősnőmet.

A regény sikere és nagy kelendősége felbátorított s barátaim unszolására évek múlva a «Kamelias hölgy» regényéből dráma írtam «Gauthier Margit» címmel, mely rendkívül zajos sikert aratott. Azóta darabom bejárta az összes külföldi színházakat. Gauthier Margit, a kamelias hölgy tehát nem mas, mint Duplessis Mária, ki 1840-től 50-ig oly fényes szerepet játszott a párisi társadalmi életben.

Temetkezési szokások.

— Kulturtörténeti vázlat. —

Nem lesz talán érdektelen megismerkedni, a népek különféle temetkezési szokásaival, melyek mintegy fokmérű szolgálhatnak az illető népek civilizációjának megállapításához és melyekből kitűnik, hogy ama babonás hit, mely szerint a lélek ismét visszatér, nemcsak a vad, hanem az előrehaladottabb és képzetebb népeknél is különféle variációkban fennáll.

Igy megkezdve és általán-s vonásokban eszevelve az áttekintést, például csaknem egész Németországban még ma is divik ama szokás, hogy az illető elhunyt a tan a halottas szoba ablakai kinyitattak és pedig azért, «hogy a lélek kirepülhessen.»

A szamojelek már praktikusabbak, mert a hol kinemni lehet, ott be is lehet jönni; ez okból halottaikat nem az ajtón viszik ki, hanem külön e célra egy nyílást vágnak a ház falán, melyen át a hulla kitolatik, a nyílást aztán ismet gondosan elzár-

Meg kell itt emlékeznünk a bolgároknak egy lázadási kísérletéről, mely a mi történelmünkkel is összefügg. Midőn Bathory Zsigmond erdélyi fejedelem megüzente 1595-ben Törökországnak a habortit, és Olahországba betört, Gyorgyics Pál a bolgárok helyzetéről előterjesztést tett a fejedelemnek és fölajánlotta szolgálatait, amit a fejedelem elfogadott ugyan, de a fölkelés nem vezetett célhoz.

A magyar és osztrák hadseregeknek győzedelmes előnyomulása a XVII. században nagy reményeket ébresztett a bolgároknak. 1689-ben csapataink ugyan sok várat bevették, de azok ismét a törökök birtokába jutottak.

Nagy csapat érte Törökországot, de különösen Bulgáriát a kirádsálok rabló urai alá (1792—1804). Körülbelül azt a szerepet játszották a kirádsálok mint Matyás idejében a csehek Magyarországon. A porta 1769-ben 40,000 katonát küldött a szervezett rabló-csapatok ellen, de katonái szétverettek. A rablók vezére 80,000 katonával rendelkezett s irtoztató pusztításokat vitt végbe. A porta látva a veszélyt 100,000 katonát küldött a rablók vezére Paszvan Oglu ellen, aki kirádsájlainak legnagyobb részét elbocsátotta, maga pedig 12,000 leghevebb katonájával elcsészolta magát Vidindben. Áprilisban a porta 120,000 katonája vette körül Vidind minden oldalról. Egy fél évig tartott az ostrom s az lett a vége, hogy a porta hatalmas serege szétverett. 1804-ben végre egy európailag szervezett sereg tönkretette a rablók hadesapatát.

Alig ért véget a kirádsál hadjárat, máris új csapat érte Bulgáriát. Kötör a század első tizedében az orosz-török háború.

Az orosz hadsereg támogatva a hajduk és önkéntesek által, okkupálta Bulgáriát. A hadjáratnak a bucaresti (1810) béke vetett véget, melynek alapján az oroszok Beszarábiát kapták. A háború alatt az oroszok kiertlen pusztává tették Bulgáriát.

A görög forradalmat Oroszország új háborúra használta föl, melynek sikerét majdnem a bolgár önkénteseknek köszönheté. A drinápolyi békekötés (1829) után az oroszok a bolgárok kérelmére mégsem akartak mitsem tudni.

A hadi kárpótlás teljes kiegyenlítéséig (1836) az oroszok megszállva tartották Szilisztríát.

A krími háború után nagyon leszálltak a bolgárok abbéli reményei, hogy majd segít Oroszországnak. A parisi békekötés (1856) következtében a porta kiadta a híres Hatti humájumot, melyben kimondatott a nemzeti és vallási egyenjogúság, vallási és lelkiismereti szabadság, a keresztényeknek állami hivatalokban és a hadseregben való alkalmaztatása. Ezentúl egyházi mozgalmak vették igénybe egész Bulgáriát népét. Az ezen mozgalmak középete történt, hogy az oroszok elfoglalták a Kaukázust. Ennek annyiban van visszahatása Bulgáriára, hogy a törökök részéről több engedményben részesültek.

A vallásos mozgalmakban az oroszok alattomos működése ismét igazolomba hozták a kedélyeket. A bolgárok végre kivívták egyházi autonómiájukat.

A legutolsó orosz-török háború kezdetén az orosz czar a bolgárokhoz proklamációt intézett, amelyben felszólította őket, hogy csak találkozzanak az orosz lofogókkal. »A szerint amint az oroszok elő nyomulni fognak Bulgáriában — mondja a czar — a török kormányzat egy rendes szervezett fogva pótolni. Hogy milyen kormányzatot nyert Bulgáriát, azt mindannyian tudjuk.

H I R E I N K .

Árvárból. Árva megye számoakórő széké, f. hó 27-én, d. e. 10 órakor Szmrccsányi Dárius főispán önkölet alatt ülést tartott. — Ugyane nap delutánján a megyei állandó választmány, majd a megyei tisztviselőnek nyugdíjintézetí választmánya is ülésezett.

Árva megye erdőrendészeti bizottsága f. hó 25-én Szmrccsányi György alispán, mint az erdőrendészeti bizottság elnökének előlétele mellett tanácskozási foylatot, melyen mint szakférfiak jelen voltak Keleti Nándor erdőfelügyelő, Jánthó János alerdőfelügyelő, Székely Adolf kincstári főérdekes és Korai Frigyes kincstári előadás, ez utóbbi kettő mint árva megyei erdőgondnok. Felolvastattak a miniszteri rendeletek, ezek közt ama fontos korrendelet, melyet az ország összes erdőrendészeti bizottságaihoz intézett a földművelés-, ipar- s kereskedelemügyi miniszter. E rendelettel megürszert az üzemterhek beszoigaltatását, egyrészt mind meghagyván, hogy azon megyékben, hol hátalételek vannak, az üzemterhek beszoigaltatására jól indokolt előterjesztés alapján időhalasztás kérendő. — Beterjesztettek azután a kész üzemterhek, majd a községek favágására vonatkozó kérvényei intézettek el; végül pedig felolvastott az erdőfelügyelőségnek Árva megye erdőgazdaságára vonatkozó évi jelentése, mely a nm. földművelésügyi miniszteriumhoz fog felterjesztetni.

Árva megye törvényhatósági bizottsága f. hó 28-án közgyűlést tartott. Ez alkalommal Szmrccsányi Dárius főispán elnökölt, ki üdvözölővén a megjelenteket, a

közgyűlést megnyitottnak jelenti ki. A napi rend előtt Kubinyi Árpád orsz. képviselő és megyebizottsági tag az elnököl főispánt azon alkalomból, hogy éppen hűsz év előtt nevezett ki Árva megye főispánjává, örömmel üdvözli és indítványozza, hogy az örvényhatósági közgyűlés jogkönyvével fejezze ki örömét. Lelkes eljenzések között elfogadatot az indítvány, mire a főispán meghatontan nyilvánítá köszönetét, ígyrvé, hogy miként eddig, úgy ezután is minden törekvésé meggyéje ügyeinek felviragoztatására fogja fordítani. A gyűlés további folyamán tudatja a főispán, hogy Ö Felsőleg Szmrccsányi György alispánnak a közszolgálat terén tanúsított érdemeinél fogva a királyi tanácsosi címzet és rangot díjmentesen adományozta. A lelkes eljenzésel fogadott kijelentés után Zmeskall Péter megyebizottsági tag indítványára a közgyűlés az örvedetes tény emléket jegyzőkönyvével megörökítette. — Elnököl főispán azután jelenti, hogy Mesko Lajos, ki a főszámvonó hivatal évek hosszú során át anyai buzgalommal vezette, szem-baja miatt ez állásáról lemondott. Főispáni jogainál fogva őt várnagygyú kinevezte s megürsedett főszámvonó állására pedig ugyanelek főispáni jogainál fogva kinevezte Tomala Gusztáv volt I. aljegyzőt és helyettes főszámvonót. Tudomásul vétetett. — Következett azután az állandó választmány jelentése; e köztözt ama javaslata, hogy a két aljegyző fizetése közti aránytalanság oly módon egyenlítettsek ki, hogy az I. aljegyző fizetéséből 100 frt. elvonatván, az a másod aljegyző fizetésének javítására fordítottassék. E javaslat elfogadatot. Erre elnököl főispán nap rendre tüzi az I. aljegyző megválasztását. A kandidáló bizottság tagiaivá Zmeskall Péter, Kubinyi Árpád és Lokesán János megválasztatott, a főispán pedig kinevezte tagokul Kubinyi Kálmán, ifj. Kubinyi Miklós és Novák Sámuel megyebizottsági tagokat. Csupán Klnovszky Lénárd dr. közigazgatási gyakoronok és tisztb. aljegyző foylamodván, egyhangulag megválasztatot, mire az irányában nyilvánult bizalmat megköszönte és az esküt is letette. Felolvastott ezután Porubszky Jenő rózsáshegyi törvényszéki elnök levele, melyben tudatja e minőségben való kinevezetését s azt, hogy hivatalát már el is foglalta. Mutnyánszky Jenő indítványára a közgyűlés sürőnyileg való üdvözölését határozta t. — Következett ezután a terjedelmes és kimerítő alispáni jelentés, melyet tudomásul vett a közgyűlés; majd felolvastott a megyei nyugdíjintézetí választmány jelentése. Erre Porubszky Jenő helyébe az

41-ndó választmányba Scholtz Otto, a közizgatási bizottságba pedig Vilcek Alfonz választatot meg. Ezután a megyei házépénztár 1886. évi számadási véttetek tudomásul, majd a megyei betegpótlási alap ugyanezen évré vonatkozó szárszámadási vizsgálattak meg, nem különben a megyei pénztárilag kezelt különféle alapok szárszámadási. Következett azután a társörvényhatóságok átirátai, melyeket a közgyűlés tudomásul vett. Erre az elnököl főispán az ülés folytatását a következő napra kitűztvén, a jelen voltak lelkes eljenzéseí közt terembe visszavonult. A közgyűlés után társasébd következett, mely alatt emelkedett szemléll felköszöntök mondatak.

Az »Alsó-kubinyi magyar társasok« folyó hó 24-én tartotta évi rendes közgyűlést Szmrccsányi György elnöklete alatt, ki üdvözölővén a nagy számban megjelenteket, örömeinek adott kifejezést a tagok részéről, a társaskör ügyei iránt nyilvánuló meger érdeklődés felett. Konstatálván, hogy az alapszabályok követelte számlán jóval több tag lévén jelen, a közgyűlés határozatképességét kijelenté, majd felszólította a szamvizsgáló bizottságot, hogy jelentését terjesztse be. Mesko Dezső, számvizsgáló bizottsági elnök erre elmondja jelentését, elismeréssel emlékeztvén meg a pénztáros ügybürgő működéséről s arról, hogy a pénztári kezelést teljes rendben találta. Ennek alapján indítványozta, hogy Doba Gusztáv pénztárosnak a felmentés megadásáék s tanúsított buzgalmaírt neki jegyzőkönyvileg elismerés fejeztessék ki, mi megtervévén, az elnök a maga és tisztviselőkar nevében lemond. Az új választás vezetésére Bulla György elnököl, jegyzőül pedig Dortsák Gyula megválasztatván, következett a tisztikar választása. Egyhangulag, közfelfelkáltás utján a múlt évi tisztikar választatot meg. És pedig elnök lett Szmrccsányi György, alelnök Balgha Géző, pénztáros: Doba Gusztáv, titkárok Kreva József és Dortsák Gyula, háznyag Meskó Jenő. A választmány tagjai szintén a múlt évők lettek. Erre az újonnan megválasztott elnök a maga és tisztársai nevében megköszönvén a beléjük helyezett bizalmat, azon unneplény ígérteztette, hogy mint eddig, ezután is minden erővel azon lesznek, hogy a társaskör ügyeit felviragoztassák. Ezután a legutóbbi választmányi gyűlés által egy könyvjegyzék egybeállítására kiküldött bizottság elnöke Bulla György terjesztette be jelentését. A közgyűlés elfogadta a könyvjegyzéket és egy száz forint eréjű könyvek megrendeltetnek. Indítványok nem tétvén, elnök a tagokhoz buzditó szavakat intézett, ajánlván nekik to-

jak, hogy az elholt lélek az utat vissza meg ne találja.

A Keletindában lakó k o l o k , ha halottai a szokásos szertartások mellett elégtetnek, a hátramaradt hamuval behintik a szobák padozatát. Lelkésziük ezután sajátkezüleg bejárja a szobákat és másnap reggel szorgosan megvizsgálja, nem találhatók-e lábnyomok a hamuban; ha nem fedezett fel, úgy a kínos varakozásban élő hozzátartozóknak kijelenti, hogy az elhunyt elnyerte helyét a »nappan« és az illetők minden aggodalom nélkül visszatérhetnek lakásukba.

A h o t t e n t o t á k igen udvariasak elhunytjaik irányában. Mihelyt egy hottenotta meghal, különféle kérdések intézettek hozzá: Miért hagyja el övét? Nem sártette-e meg valaki? Nincs-e megbűvölve? stb. Azután kérék és könyörögnek hozzá, hogy jó úton haladjon, azaz vissza ne jöjjön és ne hagyja magát a büvészek által megvesztegettetni, és a lelkek öli udvariasak, hogy meghallgatják a kérelmeket és még nem volt rá eset, hogy csak egy is visszatért volna.

A z a r a k á n o k Dél-Amerikában halottaikat minden szükségessel ellátják: ruhákat, fegyvereket, játékszerket és élelmiszereket tesznek a koporsóba és nem felejtetnek el másnap a sírhoz újból étszerket vinni, hogy a más világra utazónak ereje foyatkozást ne szenvedjen.

Hasonló okból az írókézek festéket is adnak a sírhoz, hogy a kimúlt a másvilágon rendesen kifejtve jelenhessék meg.

Hogy az ókori görögök halottaik szájába egy obulus (a mi pénzünk szerint egy obulus ó és fél kr.) adtak, hogy a révpénzt

Charon urának a Styxenát megfizethessék, ismeretes dolog.

Hanem az már kevésbé lesz ismeretes, hogy mai napig is Sziléziában a pórnép pénzdarabot dug a hullának nyelvébe: al és koporsóba.

De mindezen itt bemutatott szertartások nagyon szerények azokhoz képest, melyek alább vannak elősorolva.

Igy Dahomé királya elhunyt atyja színteletré nagyszámú rabszolgacsoportot és nőket ölet le; — de ez ne tekintessék kegytelenségnek, mert a tény fölű kegyeleltre vall, ki nem akarja, hogy atyja a másvilágon szolgálkban és nőknél hiányt szenvedjen.

És ha Childerik a francziák egyik közpöri királyának sírjában, fegyverek, ékszerék és pénzen kívül egy patkót és egy emberi koponyát is találtak, úgy bizonyára az illető régészek nem helytelenül következtettek, hogy az elhunyt egyik marsalja önkényesen ment vele a halálba és hogy teste lovával együtt elégettetett.

A chinaiak elhalálozott családtagjuk sírjainak délmiszereket, ruhákat és nagy számú jólelkű égetnek el, de csak — papírdélanokban, ama biztos hiedelemben, hogy a felszálló füst a másvilágon való alakokká fog átváltozni.

Az övezetek sorsa különösen megérdemli figyelmünket.

Igy Matambában (Afrikában) következő szokás divik: Az elhalt férj lelke ugyanis az ottani hiedelem szerint az övezvény maradt nyugszik, különösen akkor, ha vele jó viszonyban élt. E birtoklás rendkívül kellemetlen az övezgy asszonyokra, miért is a

temes után egy pap kíséretében egy folyóhoz sietnek a rájuk nehezülő lelket elűzni. A pap kezüket és lábukat összekötte, egy egymásutánban a vízbe dobálja, hogy a férj lelke megfulladjon.

Csak is ezen szertartás teszi az övezgyeket valódi övezgyekké és csakis ezután szabad nekik férjhez menni, a mi a czeremonia után rendszeren azonnal meg is történik.

És ki ne hallott volna a »hajmeresztő indiai szokásról, mely szerint a hátramaradt övezgyek, elhunyt férjekkel a máglyán elégettetik magukat?

Hivatalos adatok szerint 1815-től 1823-ig csupán Kalkuttában 3379 övezgy és egy másik hítelek kimutatás szerint 1756-tól 1829-ig 70 ezer övezgy választotta e borzostó tüzhalat.

Rettenetes!

De halál a civilizáltaknak, az angol kormány szigorúan tiltotta e kegyetlen szokást, úgy hogy most már kevés indiai nőnek sikerül a magyán elégettetni magát.

Érdekesek meg a halottak épségben való fennmaradását célzó szokások is.

Igy az ó babyloniaiak az elhaltakat mezbe tették el, míg a régi assyrisok vízszába.

F o r m o s a szigetén a négernek pedig gyenge tüzon pörkölki meg.

T e n e r i f f á óslakóiról beszélik, hogy halottaikat először a belet veszik ki, azután a testet szerelguban kimossák és nyarón a napon, télen a sítökemencében megszártják, csakis ezután következik a tulajdonképeni bebalzsamozás. Midőn a test minden egyes részei a különféle olajokból, vaj és medveszőről készült balzsammal bekenetik,

a hulla kecskébőrbe varratik és úgy helyezik el a sírbaiba.

A bebalzsamozás mesterségében különösen az egyiptomiak voltak mesterek, úgy hogy hulláik a mumiaék mai napig épségben maradtak. Oly tökélyre, — mint az egyptomiak, a hullák bebalzsamozását még egy nép sem vitte, sem annyi gondot és figyelmet rájuk nem fordított.

A chinaiak nem balzsamozák be halottaikat. A temetőben is igen sürin egymasméllé ássák a sírokat, hogy az eldöttök minél kevesebb hely vétsék el.

De ha, a chinai vártól a hazától idegen országokba megy »pénzt csinálni«, kiolthatatlan honvégye epeszi.

Mindent elkövet, hogy legalább otthon temessék el és az erre szükséges összeget végrendeleteileg hagyományozza.

És ha már meghalt, rokoni, — ha a szegényebb osztályhoz tartozik — egy üres hordóba dugják és azt szünlit megöltik sóval. Gazdagabbak halottaikat légmentes koporsóba zárják és azokat barlangokban, pinckében adórt örzik, míg egy bizonyos számú össze nem gyul, a midőn a hullákat közös költséggel haza szállítatják. Igy Hongkongban nem ritkán látni 600—800 koporsóval és hordóval megterhelt hajókat Szan-Franciskóból megérkezni, — a szállítványok azután a »menyei birodalom« különféle részeibe, rendeltetési helyükre szétküldetnek.

Lőwinger Ignác.

nál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszéri elismervényt átsozolgáltatt.

Kir. járásbírósg mint tkvhatóság.
Kelt Tazsmártonban 1887-ik évi február hó 4 én.

Dávid

kir. aljbíró.

211 v. szám
1887.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírre teszi, hogy a beszterczébányai kir. járásbírósg 318/1887. p. sz. végzése által a beszterczébányai m. kir. kincset. ügyészség javára Prúkel Adolf, Buk Edé s társa ellen 150 ft. tőke. ennént 1886. év októb. hó 8 napjától számított 6 százelek kamatai és eddig összesen 26 ft. 95 kr. perköltség követelése erejéig elmondott kielégítési végrehajtási alkalma a bíróság la s feltét foglalt és 504 ft. és 196 frtna becsült különbéle szabóhatór. ágyemtek szíbból álló ingóságok nyilvános árverés után eladtak.

Mely árverésnek az 1030/1886. p. sz. kiküldést rendel végzés folytán a helyszínen, vagyis Beszterczébányán leendő összkölésére 1887-ik évi Május hó 9-ik napjának délután 3 óraja határidővel kitérteket és akhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivának meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésben, az 1881. évi 60. t. cz. 107. §-a értelmében a legelőbbet ígérőnek becsáron lúli is eladati fognak.

Az előlerezendő ingóságok vételára az 1881. évi 60. t. cz. 108. §-ában megálapított feltételek szerint lesz kifiztetendő.

Kelt Beszterczébányán 1887. évi April hó 22. napján.

Jurányi Adolf

kir. bír. végrehajtó.

413. szám
tkvi 1887

Arverési hirdetményi kivonat.

A tasmártoni kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírre teszi, hogy Vladár Gábor végrehajtónak Vladár szül. Jeszenszky Karolnvi végrehajtást szenevdo elleni 500 ft. tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a beszterczébányai kir. törvényszék (a zónvárfaljai kir. járásbírósg) területére lévő Nagy Csepesi közösgéből fekvő a nagycesepi 16. sz. tőkven A + 86—95. sor szám alatt foglalt ingatlanokból Vladár sz. Jeszenszky Karolnát B. 4 tétel alatt egyharmad részben illeto jutalékra az utólag ajánlott 1771 ft. — a 125. sz. tkben A + 2 sor szám alatt foglalt ingatlanból Vladár sz. Jeszenszky Karolnát B. 45. tétel alatt 1/3 részben illeto jutalékra az utólag ajánlott 11 ft. 55 kr. — a 126. sz. tkben A + 4—6 sor szám alatt foglalt ingatlanból Vladár sz. Jeszenszky Karolnát B. 40 tétel alatt 1/3 részben illeto jutalékra az utólag ajánlott 8 ft. 80 kr. — és a 184. szám tőkven A + 1 sor szám alatt foglalt ingatlanból Vladár sz. Jeszenszky Karolnát B. 3. tétel alatt egyharmad részben illeto jutalékra az utólag ajánlott 357 ft. 50 krajy kikülastási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1887. évi Május hó 20-ik napján délelőtti 10 órakor Nagy Csepesi közösgében a közösgéi bíró házában megartandó nyilvános árvetésen eladati fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százeleké vagyis 115 forint 30 krajczár, 25 forrt. 26 forint és 11 forint közpénzben, vagy az 1881. 60. törvényezék 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvalékekép értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánátpéznék a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsozolgáltatt.

Kir. járásbírósg mint tkvhatóság.
Kelt Tazsmártonban 1887-ik évi február hó 4 én.

Dávid

kir. aljbíró.

879. szám
tkvi 1886.

Arverési hirdetményi kivonat.

A Tazsmártoni kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírre teszi, hogy Turancsek András végrehajtónak Noga szül. Raffaj Paulinyi Katalin végrehajtást szenevdo elleni 50 ft. tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a beszterczébányai kir. törvényszék (a zsmártoni kir. bíróság) területére lévő Turán közösgében fekvő a turán 9. sz. tőkven A + 1—49. sor szám alatt foglalt ingatlanból Noga szül. Raffaj Paulinyi Katalin B. 6. tétel alatt egyharmad részben illeto jutalékra 356 frtkban. — a 454. sz. tőkven A + 1 sor szám alatt foglalt a galanból Noga szül. Raffaj Paulinyi Katalin B. 5. tétel alatt egytizenegyed részben illeto jutalékra 4 ft. 50 krban. — az 527. sz. tőkven A + 1 sor szám alatt foglalt ingatlanból Noga szül. Raffaj Paulinyi Katalin B. 4. tétel alatt egytizenegyed részben illeto jutalékra 8 ft. 50 krban. — a 632. sz. tőkven A + 1 sor sz. alatt foglalt ingatlanból Noga szül. Raffaj Paulinyi Katalin B. 4. tétel alatt egytizenegyed részben illeto jutalékra 9 frtkban — a 729. sz. tőkven A + 1 sor szám alatt foglalt ingatlanból Noga szül. Raffaj Paulinyi Katalin B. 4 tétel alatt egytizenegyed részben illeto jutalékra 5 frtkban. — a 731. sz. tőkven A + 1 sor szám alatt foglalt ingatlanból Noga szül. Raffaj Paulinyi Katalin B. 5. tétel alatt 1/3 részben illeto jutalékra 18 frtkban és a 763. sz. tőkven A + 1 s. z. a. foglalt ingatlanból Noga szül. Raffaj Paulinyi Katalin B. 4 tétel alatt 1/3 részben illeto jutalékra 11 frtkban ezenel megállapított kikülastási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1887. évi május hó 7-ik napján d. e. 10 órakor Turán közösgében a közösgéhatánál megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikülastási árban, aló is eladati fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százeleké k közpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. számú a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvalékekép értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881 LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánátpéznék a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsozolgáltatt.

Kir. bíróság mint tkvi hatóság.
Turócz Szent Mártonban 1886. évi október hó 30-án.

Dávid
kir. aljbíró.

941 szám
1887.

Arverési hirdetmény.

A selmeci kir. bíróság mint tkvi hatóság közlirre tetteik miszerint Heinez Hugo végrehajtónak Szmutnyik Teréz, Matyás, Katalin, József, Zuzsanna és Jány Andráis mint végrehajtást szenevdo elleni 1700 ft. emek 1885. évi március 1-től járó 8 % kamatai. 35 ft. és 33 kr. per és még felmerendő végrehajtási költségeknek I kielégítésére végett az illai 99. sz. tkvi A I 1 sor. 74 | a helyr. szám. a. foglalt 55 számmal jelzett ház. udvar, kert és pajtára A I 2. sor 322 helyr. szám alatti szántóra és 74. számú tkvi A I 1 s. z. a. bevezetett erdőből illetoösségére 363 ft. aló szerinti hecs árban özvegy. Szmutnyik Simonyik Mária javára bekebelezett holng tartó teljes eladátsból álló szolgalmi jognak épségben tartása. mellett II 105 számi tkvi A I 1 — 3 sor

161 g. 102 g. 105 g. helyrajzi számú szentírot, és legelőre nézve 332 ft. aló szerinti becsárának II 56. számi tkvi A I 2 sor 158. helyr. számú szántóra nézve 361 ft. aló szerinti becsárán végrehajtási árverés elrendeltett és hogy a fennebb felsorolt ingatlanok 1887. évi május hó 17 en reggeli 9 órára a selmeci kir. bíróság mint tkvi hatóság-nál megartandó bírói árverésen a fennebb kiret becsáron aló is legelőbbet ígérőnek az utóajánlatnak fentartása mellett eladati fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak a kített becsárának 10 % készpénz vagy óvalék képes ériek papirokban binat pénzül az árverésnek megkezdése előtt a bíró kiküldött árveréshez letenni.

Az árverési feltételeknek tüzetesebb pontjai ezen eljáró bíróságnál és illai közösgéi bíró házában megtekinthetők.

Selmeczen 1887. évi Aprilis 26-án.

Heyder

kir. bíró.

440. szám
1887. tk.

Arverési hirdetményi kivonat

A beszterczébányai kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírre teszi, hogy Handlovsky András végrehajtónak Sajdlák Márton végrehajtást szenevdo elleni 80 ft. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a beszterczébányai kir. törvényszék területére lévő Malakó (Malachó) közösgé házában fekvő a malakói (malachói) 14. sz. tőkven Sajdlák Márton nevű álló 1—3. 6. 8. 12. 13. sor szám alatt felvet kert, szántó és rétekből álló urbíri birtokra és a hozzá tartozó 10. sz. ház, udvar, kert; valamint erdő és legelő illetoössége az árverést 1244 frtkban ezenel megállapított kikülastási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1887. évi Május hó 17-ik napján délelőtti 10 órakor Malakón (Malachó) a közösgé házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikülastási árban aló is eladati fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százeleké készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333-ik szám alatt kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvalékekép értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánátpéznék a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsozolgáltatt.

Kelt Beszterczébányán 1887. évi Március hó 26 napján.

A beszterczébányai kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Majovszky Wiczorek
előnök. jegyző

GUTKAISS,

beszterczébányai fényképész

még csak rövid időre ajánlkozik a milyen tisztelt közönségnek arczképek felvételre.

Turócz Szt. Mártonban, Glütcksthal Jónás úr házában.

A selmeci első

közvetítő vállalat

irodája Selmeczébányán a Felsőpiacon van alulirotraknál

Hamrák Imre.

Chvala Adolf.

EQUITABLE

az Egyesült-Államok elöthizostító társasága NEW-YORK-ban

Alapított 1850-ben
Biztosítási állomány 1886. december 31-én 1.747.000.000 márká.
Az új felvételek kitételek:
1884-ben 1885-ben
360.000.000 408.000.000
1886-ban
474.000.000 márká.

Az ősszlap emelkedett 1886. január hó 1-től 1887. január 1-éjéig 272.000.000 márkáról 321.000.000 márkára.

A tiszta nyeresémnytöbblet 1887. január hó 1-én 680.000.000 márkát tesz ki és a mult évhez viszonyítva 130.000.000 márkával emelkedett. Tőkebefektetések Európában 16.000.000 márkán felül. A kötvények 3 év mulva kifogásolhatatlan. Minden kötvény visszavásárlási és leszállítási joga 3 év mulva. A 100.000 dollárból álló részvénytöke alapszabályszerüleg csak is 7% kamatoztatik, az azon felüli sok millióra rugó nyereség kizárólag a biztosítottak javára esk.

Aligzagatóság Magyarorszag részére:
Budapest, Aranyssy út 12. sz.

GEBAUER JÓZSEF, Beszterczébányán.

Ajánlja legválogatottabb

butorraktárát,

mindennemű

asztalos

és

kárpitos munkából.

Empfehlit sein best sortirtes

Möbel-Lager

von aller Gattung

Tischler-

und

Tapezier-Arbeiten.

Karacsalja.

Buglyasalja.

ÉSZAKMAGYARORSZÁGI

EGYESÍTETT

Kösznébánya és iparvállalat részvény-társulat.

Ajánljuk

kittőnő minőségű hazai köszntereményeinket

gyári, gazdasági és házi czelokra a legutányosabb árak mellett.

Rendelvényeket kérünk központi irodánkba Budapest, Erzebetter 3 szám alá itetni.

4—10

Az igazgatóság.

Nyomatott a „SelmeczébányiHíradó” gyorsasajtóján Turócz.-Sz.-Mártonban

Advertisement for Pain-Expeller medicine, describing its benefits for various ailments like rheumatism and toothache.

Hirdetés.

Főerdész kerestetik

egy felső magyarországi uradalomhoz. A pályázótól az erdőtervény 36. §-ában jelzett minősítés, a német és magyar nyelvű tudása, a szláv nyelvben némi jártasság kívánatik meg; egészséges testalkat s lehetőleg hadmentes, a túlevélti fa tenyésztésében és felismerésében jártas legyen. A szolgálatba lépés ideje Julius 1-je. Evi jövedelme: 500 ft. készpénz, 100—150 ft. mellékterest, 4 hl. tiszta buza, 10 hl. rozsa, 8 hl. árpa, 4 hl. zab, 30 hl. burgonya, 48 kmt. tűzifa, egy tehén utáni tej, hálás ló, lakás kerttel. Ova-dék 500 ft.

A német és magyar nyelvben szakszertendő kérvény a bizonyítvány másolatokkal, mely utóbbiak nem küldetnek vissza, a tisztartó hivatalhoz Moravánba (Pöstyén mellett) küldendők.

Kiadó a „Selmeczébányi Híradó” könyvnyomója.